

Barbara Surma

Historia i teraźniejszość katolickiego przedszkola w Czeskich Budziejowicach

---

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 2,
135-140

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Barbara Surma

Historia i teraźniejszość katolickiego przedszkola w Czeskich Budziejowicach

Przedszkole (Fot. 1.), którego historię chcę przedstawić, jest prowadzone przez siostry zakonne z Kongregacji Sióstr Najświętszego Sakramentu, a założone przez Czcigodną Matkę Marię Magdalenę Sebestową. Jego początki datuje się na rok 1903. Jednakże jego działalność została przerwana w roku 1948. Podobnie jak w Polsce wszystkie wyznaniowe przedszkola zostały zamknięte lub przejęte przez komunistyczne państwo. W latach 70-tych w klasztorным budynku powstała państwowa szkoła podstawowa oraz przedszkole. Siostry natomiast musiały pracować w okolicznych fabrykach. W rezultacie obalenia komunistycznego reżimu w Czechach w roku 1992 siostronom pozwolono prowadzić na nowo przedszkole. W 2006 roku

1. Budynek przedszkola w Czeskich Budziejowicach

Z wizytą w...

Zgromadzenie Zakonne jako osoba prawna nabyła oficjalnie prawo do prowadzenia przedszkola. Trzeba zauważyć, że sytuacja w Czechach, ze względu na wyznanie i otwartość na Kościół katolicki, jest zupełnie odmienna niż w Polsce. W ostatnich latach stopniowo ta niechęć, a także nieufność do wychowania religijnego przeradza się w zainteresowanie, rodzi się potrzeba odnowy życia duchowego, co wyraża się jednością oddziaływań protestantów, katolików i ateistów. W przedszkolu przyjmowane są wszystkie dzieci bez względu na wyznanie. Siostry również zatrudniają osoby, które niekoniecznie są katolikami. W ten sposób dzieci wprowadzane są w wielokulturowość religijną, która jest tak bardzo powszechna w dzisiejszych Czechach.

Ze względu na to, że budynek znajduje się blisko centrum Czeskich Budziejowic, a zatem w starej części miasta, którą obecnie zamieszkują osoby bezdzietne i starsze, do przedszkola przyjmowane są dzieci z dalszych okolic. Często również są to dzieci pochodzenia romskiego.

Budynek przedszkola wymaga pewnych remontów, ponieważ dotychczas służył on innym celom. Jednakże trudno jest uzyskać pozwolenie na wprowadzenie generalnych przeróbek, ponieważ budynek jest zabytkowy. Trzeba jednak stwierdzić, że siostry dbają o to, by odzyskane pomieszczenia spełniały odpowiednie warunki. Dzieci mają dwie osobne sale wyposażone tylko i wyłącznie w łóżka, gdzie mogą odpoczywać po obiedzie (Fot. 2). Obecnie funkcjonują trzy grupy, które do swej dyspozycji mają po

2. Sala wypoczynku

dwa pomieszczenia. Sale są urządzone w taki sposób, aby dzieci miały miejsce do pracy i spokojnej zabawy, a także do zajęć ruchowych. Oprócz tego, w przedszkolu znajduje się jedna duża sala, w której odbywają się różnego rodzaju uroczystości, których celem jest integrowanie dzieci z wszystkich grup, a także ich rodzin. Ponadto dla wszystkich grup przygotowano pracow-

3. Galeria prac dziecięcych

Na szczególne wyróżnienie zasługuje ogród przedszkolny urządzony w taki sposób, by dzieci mogły obserwować rozwój flory w poszczególnych biosystemach (Fot. 4 i 5). I tak znajduje się tam: ogród skalny, pustynny, stepowy, wodny..., ta część ma charakter parku.

4. Park

Z wizytą w...

---

5. Biosystemy

Oprócz tego każda grupa ma swoją grządkę, o którą dbają wszystkie dzieci. Mogą sadzić kwiatki, podlewać je i pielęgnować. Na wiosnę dzieci sięją warzywa, np. rzodkiewkę, marchewkę i inne, które potem z przyjemnością spożywają. Ważna jest także obserwacja kwiatów, które w każdej porze roku cieszą oko dzieci (Fot. 6).

W ogrodzie przedszkolnym znajduje się również zielony teren do biegania dla dzieci, piaskownica, alejka rowerowa, różne przyrządy do wspinania, zjeżdżania, a także drewniana arka Noego, domek baby Jagi i inne budowle, które zachęcają dzieci do wspólnych zabaw (Fot. 7 i 8).

6. Wiosenne grządki

W tym roku w przedszkolu znajduje się 75 dzieci. Ponieważ przedszkole ma również charakter integracyjny w grupach jest od 23 do 28 dzieci. W celu zapewnienia odpowiedniej opieki, terapii i rehabilitacji dzieciom z trudnościami rozwojowymi przedszkole współpracuje z chrześcijańską poradnią psychologiczno-pedagogiczną, centrum pedagogiki specjalnej, poradnią lekarską, logopedyczną, a także z pobliskimi szkołami.

Siostry do swojej pracy wychowawczo-dydaktycznej z dziećmi wprowadzają również elementy metody Marii Montessori. Mają już niezbędne materiały, a także ukończyły odpowiednie kursy przygotowujące je do pracy w tym systemie. Zainteresowanie pedagogiką i metodą M. Montessori wiąże się ściśle z możliwością prowadzenia wy-

7. Arka Noego

chowania religijnego. Ta wybitna Włoszka podkreślała wagę formacji duchowej dla rozwoju dziecka. Uważała, że wynika to z natury dziecka, które jest religijne. Na podstawie jej pierwszych doświadczeń opracowano w Rzymie nową metodę oraz program wychowania religijnego, który znany jest jako „Katecheza Dobrego Pasterza”. Twórczyniami tej „Katechezy” jest Sofia Cavalletti i Gianna Gobbi. W ostatnich latach siostry zainicjowały cykl spotkań, kursów dla zainteresowanych w Czechach tym sposobem pracy. Efektem naszych wspólnych spotkań (pisząca artykuł prowadziła kursy) jest nawiązanie współpracy z katechetami w Czechach i Słowacji. Siostry natomiast już prowadzą zajęcia z dziećmi, a przy pomocy uczniów szkoły zawodowej wyposażyły swoje przedszkole w materiały z wychowania religijnego. Dzieci, okazując radość i zainteresowanie

tym sposobem pracy, wynagradzają cały ich trud w organizacji kursów, zdobywaniu wiedzy i przygotowaniu materiałów. Siostry czynią starania, by wydać w języku czeskim przewodnik metodyczny „Ja jestem dobrym Pasterzem” autorstwa Barbary

8. Chatka Baby Jagi

Z wizytą w...

Surmy i Krzysztofa Biela SJ, wydane przez Wydawnictwo Palatum z Łodzi oraz zeszyty ćwiczeń dla dzieci.

Zainteresowanych zapraszam do zapoznania się z prezentacją multimedialną opracowaną przez S. Serafinę Bartůžková, Katecheza Dobrego Pasterza w Czechach (www.deon.pl/religia/w_relacji/katecheza_dobrego_pasterza albo <http://www.facebook.com/pages/Katecheza-Dobrego-Pasterza>).

Celem przedszkola jest rozwijanie zdolności dzieci, zdobycie przez nie samodzielności, kształtowanie osobowości, pomoc w adaptacji do nowego środowiska i rozwój społeczny, umożliwienie im gromadzenia nowych doświadczeń i rozwijanie własnych zainteresowań i zdolności zgodnie z ich predyspozycjami, a także uwzględniając ich ograniczenia, rozwijać pozytywny obraz siebie i swojego życia. Dziecko ma doświadczyć, że potrzebuje drugiego człowieka i że jest częścią społeczności, w której żyje. Siostry również dążą do tego, by dzieci odczuły, że istnieje Bóg, który je kocha. Wprowadzają je w świat wartości chrześcijańskich. Dla niektórych dzieci jest to pierwszy i jedyny kontakt z Bogiem.

Historia tego przedszkola nie była łatwa. Obalenie komunistycznego reżimu przywróciło nadzieję i dało szansę na stopniowe odradzanie się. Maria Montessori twierdziła, że zmiana mentalności narodów zależy od wychowania młodego pokolenia. Siostry w Czeskich Budziejowicach na pewno wpisują się w te założenia.